

o.1.III Ko 4/21

o.4. WYROK

4.W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2021 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale III Karnym w składzie:

Przewodnicząca: sędzia Karolina Siwierska

Protokolantka: sekretarz sądowy Anita Sobczak

w obecności Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Hieronima Mazurka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 marca 2021 roku w P.

sprawy z wniosku J. P.

o zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie zastosowane w sprawie Sądu Rejonowego w Pile sygn. akt II K 359/19

1. na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 555 k.p.k. wniosek oddała,
2. na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Karolina Siwierska

UZASADNIENIE

Formularz UWO	Sygnatura akt	III Ko 4/21	
1. WNIOSKODAWCA			
J. P.			
2. ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA			
1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki	

2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki		
100.000 zł				
3.	Inne			
4.3. Ustalenie faktów				
0.1.3.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty	
		<p>Wnioskodawca w sprawie II K 359/19 Sądu Rejonowego w Pile został zatrzymany przez funkcjonariuszy CBA. Zatrzymanie nastąpiło w o godz. 7.30 w miejscu zamieszkania wnioskodawcy. Wnioskodawca nie miał zastrzeżeń do zachowania funkcjonariuszy CBA. Następnie został przewieziony nieoznakowanym samochodem na przesłuchanie do Prokuratury Rejonowej P. w P.. Po złożeniu wyjaśnień został zwolniony.</p>	<p>Zeznania wnioskodawcy</p> <p>Akta sprawy</p> <p>II K 359/19 Sądu Rejonowego w Pile</p>	k. 99-102
		Wnioskodawca w sprawie II K 359/19	Akta sprawy	

		Sądu Rejonowego w Pile został prawomocnie uniewinniony.	II K 359/19 Sądu Rejonowego w Pile	
		<p>Przed zatrzymaniem wnioskodawca pełnił funkcję dyrektora Wydziału (...) Starostwa Powiatowego w P.. Był też radnym sejmiku województwa (...) z ramienia (...). Ubiegał się o stanowisko burmistrza miasta W.. Został zatrzymany na 40 dni przed wyborami samorządowymi.</p> <p>Informacje o jego zatrzymaniu i prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu karnym pojawiły się w mediach. Wnioskodawca odczuł ostracyzm ze strony rodziny, przyjaciół i znajomych. Wnioskodawca przegrał wybory na burmistrza.</p>	<p>Zeznania wnioskodawcy</p> <p>Dokumenty w aktach sprawy złożone przez wnioskodawcę</p>	<p>k. 99-102</p> <p>k. 6-74</p>
		J. P. wniósł o zadośćuczynienie w dniu 5 stycznia 2021 r. Na rozprawie prokurator podniósł zarzut przedawnienia. Po zgłoszeniu przez prokuratora tego zarzutu ani	<p>Wniosek o zadośćuczynienie</p> <p>Protokół rozprawy i stanowiska stron</p>	<p>k. 1-4</p> <p>k. 102</p>

		wnioskodawca, ani jego pełnomocnik nie wskazali na istnienie okoliczności przemawiających przeciwko jego uwzględnieniu. W szczególności nie podali jaką zasadę współżycia społecznego naruszył prokurator zgłaszając zarzut przedawnienia.		
0.1.3.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.		Fakt	Dowód	Numer karty
4. ocena DOWODÓW				
2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		
1, 2, 3, 4	Zeznania wnioskodawcy, zebrane w aktach sprawy dokumenty oraz akta sprawy II K 359/19 Sądu Rej. W Pile	Sąd w całości dał wiarę zeznaniom J. P., albowiem były szczegółowe, zgodne z zebranymi w sprawie dokumentami, a także z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego.		

		<p>Za wiarygodne Sąd uznał również zgromadzone w sprawie dokumenty oraz dokumenty w aktach sprawy II K 359/19 Sądu Rejonowego w Pile, albowiem ich treść i autentyczność nie budziły wątpliwości.</p> <p>Strony nie kwestionowały ww. dowodów, Sąd również nie miał ku temu żadnych podstaw.</p>	
<p>0.1.4.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów</p> <p>0.2.(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>			
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
3. PODSTAWA PRAWNA			
Odszkodowanie			
1.	Kwota główna	Odsetki	

Zwiąże o powodach podstawy prawnej			
Zadośćuczynienie			
2.	Kwota główna	Odsetki	
Zwiąże o powodach podstawy prawnej			
Inne			
3.			
Zwiąże o powodach podstawy prawnej			
4.			
ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA			
Zwiąże o powodach rozstrzygnięcia			
Odszkodowanie			
1.	Kwota główna	Odsetki	
Zadośćuczynienie			
2.	Kwota główna	Odsetki	
Inne			

3.		
5. Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU		
Punkt rozstrzygnięcia wyroku z	Przytoczyć okoliczności	
	<p>Roszczenie wnioskodawcy nie zasługiwało na uwzględnienie, wobec czego Sąd na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 555 k.p.k. oddalił jego wniosek.</p> <p>Podstawą prawną żądania przez J. P. zadośćuczynienia był art. 552 § 4 k.p.k. Zgodnie z treścią tego przepisu, przesłankami koniecznymi do uznania zasadności tego roszczenia było wykazanie niewątpliwej niesłuszności zatrzymania wnioskodawcy, poniesienia przez niego szkody niemajątkowej (krzywdy) i jej wysokości oraz związku przyczynowego pomiędzy odniesioną szkodą, a zatrzymaniem.</p>	

Z kolei zgodnie z art. 555 k.p.k. roszczenie o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie przedawnia się po upływie roku od daty zwolnienia osoby zatrzymanej. Przewidziany w tym przepisie termin do zgłoszenia żądania jest cywilnoprawnym terminem przedawnienia i mają do niego zastosowanie rozwiązania przewidziane w art. 117 § 2 k.c. i art. 5 k.c. Tak więc, zgłoszenie żądania po upływie tego terminu prowadzi do jego oddalenia tylko w razie podniesienia przez prokuratora zarzutu przedawnienia i to pod warunkiem, że podniesienie tego zarzutu nie zostanie uznane za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2004 r., sygn. akt III KK 207/03, LEX nr 84454).

Zgłaszający zarzut przedawnienia roszczenia pieniężnego z art.

552 k.p.k. nie ma obowiązku wykazywać, że zarzut ten jest zgodny z zasadami współżycia społecznego. Jeśli bowiem roszczenie jest spóźnione, zgłoszenie tego jest korzystaniem z przysługującego prawa. Dopiero oponowanie zarzutowi, a więc wzajemne zarzucenie, że korzystanie z tego prawa jest nadużywaniem prawa (art. 5 k.c.), wymaga wskazania jakie konkretne zasady współżycia społecznego zostały przez to naruszone. Obciąża to wnioskodawcę, jeśli zarzutowi przedawnienia oponuje (wyroki Sądu Apelacyjnego w Krakowie: z dnia 4 marca 2003 r., sygn. akt II AKa 33/03, Prok.i Pr. 2003/10/29 oraz z dnia 11 października 2001 r., sygn. akt II AKa 245/01, KZS 2001/11/36).

Nietrafny jest natomiast pogląd, że to sąd powinien poszukiwać powodów wskazujących na istnienie okoliczności

przemawiających przeciwko zarzutowi przedawnienia. To wnioskodawca powinien sprecyzować jaką zasadę współżycia społecznego naruszył prokurator zgłaszający ten zarzut i przytoczyć fakty tę tezę uzasadniające oraz dowody, z których fakty te wynikają (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 sierpnia 2005 r., sygn. akt II AKa 158/05, KZS 2005/7-8/90).

Z kolei zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w postanowieniu z dnia 3. 01. 2019 r. sygn. akt III KK 213/18 „Obowiązujące przepisy nie przewidują obowiązku sądów rozpoznających sprawę karną poinformowania wnioskodawcy o terminie przedawnienia, co oznacza, że brak udzielenia takiej informacji na zakończenie postępowania karnego nie stanowi przeszkody w złożeniu wniosku o odszkodowanie

i zadośćuczynienie”.
W tym samym
orzeczeniu Sąd
Najwyższy stwierdził
również „W
orzecznictwie
sądowym od lat
już wskazuje się,
że do okoliczności
usprawiedliwiających
uchybiecie
terminowi
wskazanemu w art.
555 KPK zalicza
się takie, które są
całkowicie
niezależne od woli
wnioskodawcy:
długotrwałą obłąną
chorobę, całkowity
upadek sił
powodujący
konieczność
zapewnienia opieki
osoby trzeciej w
sprawach codziennej
egzystencji, chorobę
psychiczną,
ubezwłasnowolnienie,
długotrwały pobyt
za granicą połączony
z niemożnością
nawiązania kontaktu
z krajem”.

Przenosząc
powyższe
rozważania na grunt
niniejszej sprawy
należy stwierdzić,
że roszczenie J.
P. należało oddalić,
albowiem uległo ono
przedawnieniu.

Wnioskodawca
został zatrzymany w
dniu 11 września
2018 r. i zwolniony
tego samego dnia.

Od tego czasu zaczął więc biec roczny termin do wniesienia wniosku o zadośćuczynienie określony w art. 555 k.p.k. Tak więc z dniem 11 września 2019 r. roszczenie wnioskodawcy o zadośćuczynienie uległo przedawnieniu.

Tymczasem wniosek w tym zakresie został złożony do Sądu Okręgowego w P.dopiero w dniu 5 stycznia 2021 r., a zatem po upływie roku i czterech miesięcy od końca przewidzianego w art. 555 k.p.k. terminu.

Prokurator w niniejszej sprawie zgłosił zarzut przedawnienia.

Natomiast ani wnioskodawca, ani jego pełnomocnik nie podnieśli, aby zgłoszenie tego zarzutu naruszało konkretną zasadę współżycia społecznego.

W tym miejscu należy dodać, że jeżeli prokurator podniósł zarzut przedawnienia, ustalenie przez sąd, iż niedotrzymanie przez żądającego odszkodowania terminu określonego

	<p>w art. 555 k.p.k. nie usprawiedliwiają żadne wyjątkowe okoliczności powoduje oddalenie żądania. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2000 r., sygn. akt WA 7/00, OSNKW 2000/7-8/73).</p> <p>Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił wniosek J. P. o zadośćuczynienie za niesłuszne zatrzymanie.</p>	
6. Koszty procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	Sąd obciążył kosztami postępowania Skarb Państwa, albowiem zgodnie z art. 554 § 4 k.p.k. postępowanie w przedmiotowej sprawie jest wolne od kosztów.	
7. PODPIS		
sędzia Karolina Siwierska		